



2025/1059

28.5.2025.

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2025/1059

od 19. svibnja 2025.

o usklađenosti ciljeva performansi iz nacrtu plana performansi, koji je Portugal dostavio u skladu s Uredbom (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje programa performansi i sustava utvrđivanja naknada u okviru jedinstvenog europskog neba

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2025) 2929)

(Vjerodostojan je samo tekst na portugalskom jeziku)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba (Okvirna uredba) ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 11. stavak 3. točku (c),

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/2803 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2024. o provedbi jedinstvenog europskog neba ⁽²⁾, a posebno njezin članak 58. stavak 3.,

uzimajući u obzir Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2019/317 od 11. veljače 2019. o utvrđivanju programa performansi i sustava utvrđivanja naknada u okviru jedinstvenog europskog neba i stavljanju izvan snage provedbenih uredaba (EU) br. 390/2013 i (EU) br. 391/2013 ⁽³⁾, a posebno njezin članak 14. stavak 2.,

budući da:

OPĆA RAZMATRANJA

- (1) Člankom 11. Uredbe (EZ) br. 549/2004 države članice obvezuju se da na nacionalnoj razini ili na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora („FAB-ova”) izrade planove koji uključuju ciljeve performansi za svako referentno razdoblje programa performansi i sustava utvrđivanja naknada za usluge u zračnoj plovidbi i mrežne funkcije. Ti planovi trebaju obuhvatiti lokalne ciljeve performansi koji su u skladu s ciljevima performansi na razini Unije za relevantno referentno razdoblje.
- (2) Ciljevi performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje (2025. – 2029.) utvrđeni su u Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2024/1688 ⁽⁴⁾.
- (3) Sve su države članice izradile i donijele nacрте planova performansi za četvrto referentno razdoblje i dostavile ih Komisiji na ocjenu do 1. listopada 2024. Nakon provjere potpunosti tih nacрта planova performansi Komisija je od država članica zatražila da do 15. studenog 2024. dostave ažurirane nacрте planova performansi.
- (4) Ocjena Komisije iz ove Odluke temelji se na ažuriranom nacrtu plana performansi za četvrto referentno razdoblje koji je dostavio Portugal („nacrt plana performansi”).
- (5) Tijelo za ocjenu performansi, koje pomaže Komisiji u provedbi plana performansi, dostavilo je Komisiji izvješće sa savjetima o ocjenjivanju nacрта planova performansi.

⁽¹⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/549/oj>.

⁽²⁾ SL L, 2024/2803, 11.11.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2803/oj>.

⁽³⁾ SL L 56, 25.2.2019., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/317/oj.

⁽⁴⁾ Provedbena odluka Komisije (EU) 2024/1688 od 12. lipnja 2024. o utvrđivanju ciljeva performansi na razini Unije za mrežu za upravljanje zračnim prometom za četvrto referentno razdoblje od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2029. (SL L, 2024/1688, 17.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1688/oj).

- (6) Komisija je u skladu s člankom 14. stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) 2019/317 ocijenila usklađenost lokalnih ciljeva performansi iz nacrtu plana performansi na temelju kriterija utvrđenih u točki 1. Priloga IV. toj provedbenoj uredbi i uzimajući u obzir lokalne okolnosti, prema potrebi.
- (7) Komisija je ocjenu nacrtu plana performansi dopunila revizijom elemenata utvrđenih u točki 2. Priloga IV. toj provedbenoj uredbi. Kad je riječ o točki 2.1. podtočki (d) podpodtočki vii. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija napominje da u okviru te revizije nije provela detaljnu analizu metodologije koju je Portugal primijenio za raspodjelu troškova između rutnih i terminalnih usluga u četvrtom referentnom razdoblju. Stoga Komisija u ovoj fazi nije donijela nikakve zaključke o usklađenosti te metodologije raspodjele troškova s člankom 15. stavkom 2. točkama (e) i (f) Uredbe (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾ i člankom 22. stavkom 5. Provedbene uredbe (EU) 2019/317.

OCJENA KOMISIJE

Ocjena ciljeva sigurnosti

- (8) Kad je riječ o ključnom području performanse sigurnosti, usklađenost ciljeva iz nacrtu plana performansi ocijenjena je u skladu s točkom 1.1. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317.
- (9) U nastavku su navedeni ciljevi performansi u ključnom području performanse sigurnosti koje Portugal predložio za djelotvornost upravljanja sigurnošću, raščlanjeni prema cilju upravljanja sigurnošću i izraženi kao razina provedbe:

Portugal	Ciljevi djelotvornosti upravljanja sigurnošću, izraženi kao razina provedbe (razine od A do D prema EASA-i)					
Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi	Cilj upravljanja sigurnošću	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
NAV Portugal	Politika i ciljevi sigurnosti	C	C	C	C	C
	Upravljanje sigurnosnim rizicima	C	C	C	D	D
	Osiguranje sigurnosti	C	C	C	C	C
	Promicanje sigurnosti	C	C	C	C	C
	Kultura sigurnosti	C	C	C	C	C

- (10) Komisija je utvrdila da su ciljevi performanse sigurnosti koje je Portugal predložio za pružatelja usluga u zračnoj plovidbi „NAV Portugal” jednaki ciljevima sigurnosti na razini Unije za svaku kalendarsku godinu od 2025. do 2029., osim za cilj „upravljanje sigurnosnim rizicima”, za koji se cilj na razini Unije planira ostvariti 2029.
- (11) Komisija napominje da se u nacrtu plana performansi utvrđuju mjere za NAV Portugal za postizanje lokalnih ciljeva sigurnosti, kao što su jačanje uloge i povećanje broja osoblja unutarnjih jedinica nadležnih za sigurnost te uvođenje prognostičkih alata i metodologija u aktivnosti upravljanja sigurnošću.

⁽⁹⁾ Uredba (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o pružanju usluga u zračnoj plovidbi u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o pružanju usluga) (SL L 96, 31.3.2004., str. 10., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/550/oj>).

- (12) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava 9., 10. i 11. te s obzirom na to da se ciljevi performanse sigurnosti na razini Unije, utvrđeni u Provedbenoj odluci (EU) 2024/1688, moraju ostvariti do posljednje godine četvrtog referentnog razdoblja, odnosno 2029., lokalne ciljeve performansi sigurnosti iz revidiranog nacrtu plana performansi trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije.

Ocjena okolišnih ciljeva

- (13) Kad je riječ o ključnom području performansi povezanom s okolišem, usklađenost ciljeva iz nacrtu plana performansi za prosječnu učinkovitosti horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju ocijenjena je na temelju kriterija utvrđenog u točki 1.2. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. U skladu s tim, okolišni ciljevi koje je predložio Portugal uspoređeni su s relevantnim referentnim vrijednostima učinkovitosti horizontalnog leta na ruti utvrđenima u planu poboljšanja europske mreže ruta, koji je sastavljen u skladu s Prilogom I. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/123 ⁽⁶⁾ i koji je bio dostupan u trenutku donošenja ciljeva performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje, odnosno 2. srpnja 2024.
- (14) U nastavku su navedeni ciljevi performansi u području okoliša koje je Portugal predložio za četvrto referentno razdoblje i odgovarajuće nacionalne referentne vrijednosti iz plana poboljšanja europske mreže ruta, izražene kao prosječna učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju:

Portugal	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
Ciljevi u ključnom području performansi povezanom s okolišem, izraženi kao prosječna učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju	1,48 %	1,46 %	1,44 %	1,42 %	1,40 %
Referentne vrijednosti	1,48 %	1,46 %	1,44 %	1,42 %	1,40 %

- (15) Komisija primjećuje da su okolišni ciljevi koje je predložio Portugal jednaki odgovarajućim nacionalnim referentnim vrijednostima za svaku kalendarsku godinu četvrtog referentnog razdoblja.
- (16) Komisija napominje da je Portugal u nacrtu plana performansi iznio mjere za postizanje lokalnih ciljeva u području okoliša koje uključuju inicijative za prekogranični zračni prostor slobodnih ruta i restrukturiranje zračnog prostora u suradnji s upraviteljem mreže.
- (17) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava 14., 15. i 16., ciljeve u ključnom području performansi povezanom s okolišem navedene u nacrtu plana performansi trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje.

Ocjena ciljeva u području kapaciteta

- (18) Kad je riječ o ključnom području performansi povezanom s kapacitetom, usklađenost ciljeva iz nacrtu plana performansi za prosječno kašnjenje u upravljanju protokom zračnog prometa na ruti („ATFM”) po letu ocijenjena je na temelju kriterija utvrđenog u točki 1.3. Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. U skladu s tim, ciljevi za kapacitet na ruti koje je predložio Portugal su s relevantnim referentnim vrijednostima utvrđenima u planu mrežnih operacija koji je sastavljen u skladu s člankom 9. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/123 i koji je bio dostupan u trenutku donošenja ciljeva performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje, odnosno 2. srpnja 2024.

⁽⁶⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/123 od 24. siječnja 2019. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom (ATM) i stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 677/2011 (SL L 28, 31.1.2019., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/123/oj).

- (19) U nastavku su navedeni ciljevi za kapacitet na ruti koje je Portugal predložio za četvrto referentno razdoblje, izraženi u minutama kašnjenja ATFM-a po letu, i odgovarajuće referentne vrijednosti iz plana mrežnih operacija:

Portugal	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
Ciljevi u ključnom području performansi povezanom s kapacitetom, izraženi u minutama kašnjenja ATFM-a na ruti po letu	0,30	0,23	0,19	0,16	0,16
Referentne vrijednosti	0,30	0,23	0,19	0,16	0,16

- (20) Komisija primjećuje da su ciljevi za kapacitet na ruti koje je predložio Portugal jednaki odgovarajućim nacionalnim referentnim vrijednostima za svaku kalendarsku godinu četvrtog referentnog razdoblja.
- (21) Komisija napominje da je Portugal u nacrtu plana performansi iznio mjere za postizanje svojih ciljeva za kapacitet na ruti. Te mjere uključuju znatno povećanje broja kontrolora zračnog prometa u operacijama u centru oblasne kontrole i restrukturiranje zračnog prostora kako bi se povećao raspoloživi kapacitet i ublažila trenutačna uska grla u području kapaciteta. Uzimajući u obzir zaključke tijela za ocjenu performansi, Komisija smatra da bi se Portugal trebao obvezati na provedbu svih operativnih mjera utvrđenih u planu mrežnih operacija kako bi podržao postizanje svojih ciljeva performansi u području kapaciteta za četvrto referentno razdoblje.
- (22) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava 19., 20. i 21. ciljeve u ključnom području performansi povezanom s kapacitetom navedene u nacrtu plana performansi trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje.

Revizija ciljeva u području kapaciteta za terminalne usluge u zračnoj plovidbi

- (23) U skladu s točkom 2.1. podtočkom (b) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317 Komisija je dopunila svoju ocjenu nacrtu plana performansi revizijom ciljeva performansi u području kapaciteta za terminalne usluge u zračnoj plovidbi utvrđenih za zračne luke iz članka 1. stavaka 3. i 4. te provedbene uredbe. Utvrđeno je da ti ciljevi ne izazivaju zabrinutost.

Ocjena ciljeva troškovne učinkovitosti

- (24) Kad je riječ o ključnom području performanse troškovne učinkovitosti, usklađenost ciljeva iz nacrtu plana performansi za utvrđeni jedinični trošak za rutne usluge u zračnoj plovidbi ocijenjena je na temelju kriterija utvrđenih u točki 1.4. podtočkama (a), (b) i (c) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317. Ti se kriteriji temelje na kretanju utvrđenog jediničnog troška u četvrtom referentnom razdoblju, dugoročnom kretanju utvrđenog jediničnog troška u trećem i četvrtom referentnom razdoblju (2020. – 2029.) i polaznoj vrijednosti za utvrđeni jedinični trošak na razini zone naplate u usporedbi s prosječnom vrijednosti zona naplate u kojima pružatelji usluga u zračnoj plovidbi imaju slično operativno i ekonomsko okruženje.

(25) U nastavku su navedeni ciljevi troškovne učinkovitosti za rutne usluge koje Portugal predložio za četvrto referentno razdoblje i povezane polazne vrijednosti:

Zona naplate rutnih naknada u Portugalu	Polazna vrijednost za 2019.	Polazna vrijednost za 2024.	2025.	2026.	2027	2028.	2029.
Ciljevi i polazne vrijednosti u ključnom području performanse troškovne učinkovitosti , izraženi kao utvrđeni jedinični trošak (u realnim vrijednostima u cijenama iz 2022.)	38,15 EUR	37,42 EUR	36,94 EUR	36,92 EUR	36,48 EUR	35,27 EUR	33,71 EUR

- (26) Kad je riječ o kriteriju za ocjenjivanje utvrđenom u točki 1.4. podtočki (a) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je kretanje utvrđenog jediničnog troška na razini zone naplate u Portugalu, koje je u četvrom referentnom razdoblju iznosilo – 2,1 %, uspješnije od kretanja na razini Unije koje je u istom razdoblju iznosilo – 1,2 %.
- (27) Kad je riječ o kriteriju za ocjenjivanje utvrđenom u točki 1.4. podtočki (b) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je dugoročno kretanje utvrđenog jediničnog troška na razini zone naplate u Portugalu, koje je iznosilo – 1,4 % tijekom trećeg i četvrtog referentnog razdoblja, uspješnije od dugoročnog kretanja na razini Unije , koje je u istom razdoblju iznosilo – 1,0 %.
- (28) Kad je riječ o kriteriju za ocjenjivanje utvrđenom u točki 1.4. podtočki (c) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317, Komisija primjećuje da je polazna vrijednost utvrđenog jediničnog troška u Portugalu od 37,42 EUR u realnim vrijednostima u cijenama iz 2022. („EUR2022“) za +49,3 % niža od prosječne polazne vrijednosti od 25,06 EUR u EUR2022 relevantne usporedne skupine utvrđene u članku 7. Provedbene odluke (EU) 2024/1688.
- (29) Kako je navedeno u uvodnim izjavama 26. i 27., jasno je da su i utvrđeni jedinični trošak za četvrto referentno razdoblje i dugoročno kretanje tog troška u Portugalu bolji od onih na razini Unije Portugal stoga pokazuje da srednjoročno i dugoročno postiže stvarno povećanje troškovne učinkovitosti. Komisija stoga smatra da odstupanje od portugalske polazne vrijednosti i relevantne usporedne skupine iz uvodne izjave 28. ne onemogućuje usklađenost ciljeva performanse troškovne učinkovitosti Portugala s takvim ciljevima na razini Unije.
- (30) Na temelju nalaza iz uvodnih izjava od 25. do 29., ciljeve u ključnom području performanse troškovne učinkovitosti navedene u nacrtu plana performansi trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje.

Revizija ciljeva troškovne učinkovitosti za terminalne usluge u zračnoj plovidbi

- (31) U skladu s točkom 2.1. podtočkom (c) Priloga IV. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/317 Komisija je dopunila svoju ocjenu nacrtu plana performansi revizijom ciljeva performanse troškovne učinkovitosti za terminalne usluge u zračnoj plovidbi utvrđenih za zračne luke iz članka 1. stavaka 3. i 4. te provedbene uredbe. Utvrđeno je da ti ciljevi ne izazivaju zabrinutost.

ZAKLJUČCI

- (32) S obzirom na prethodno navedeno, ciljeve performansi iz portugalskog nacrtu plana performansi trebalo bi smatrati usklađenima s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Ciljevi performansi iz nacrtu plana performansi koji je Portugal dostavio za četvrto referentno razdoblje, a koji su navedeni u Prilogu ovoj Odluci, usklađeni su s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje utvrđenima u Provedbenoj odluci (EU) 2024/1688.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Portugalskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. svibnja 2025.

Za Komisiju
Apostolos TZITZIKOSTAS
Član Komisije

PRILOG

Ciljevi performansi iz portugalskog nacrtu plana performansi, za koje je utvrđeno da su usklađeni s ciljevima performansi na razini Unije za četvrto referentno razdoblje

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO SA SIGURNOŠĆU

Portugal	Ciljevi djelotvornosti upravljanja sigurnošću, izraženi kao razina provedbe (razine od A do D prema Agenciji Europske unije za sigurnost zračnog prometa („EASA”))					
Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi	Cilj upravljanja sigurnošću	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
NAV Portugal	Politika i ciljevi u pogledu sigurnosti	C	C	C	C	C
	Upravljanje sigurnosnim rizicima	C	C	C	D	D
	Osiguranje sigurnosti	C	C	C	C	C
	Promicanje sigurnosti	C	C	C	C	C
	Kultura sigurnosti	C	C	C	C	C

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO S OKOLIŠEM

Portugal	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
Ciljevi u ključnom području performansi povezanom s okolišem, izraženi kao prosječna učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju	1,48 %	1,46 %	1,44 %	1,42 %	1,40 %

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO S KAPACITETOM

Portugal	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
Ciljevi u ključnom području performansi povezanom s kapacitetom, izraženi u minutama kašnjenja ATFM-a na ruti po letu	0,30	0,23	0,19	0,16	0,16

KLJUČNO PODRUČJE PERFORMANSI POVEZANO S TROŠKOVNOM UČINKOVITOŠĆU

Zona naplate rutnih naknada u Portugalu	Polazna vrijednost 2019.	Polazna vrijednost 2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
Ciljevi i polazne vrijednosti u ključnom području performansi povezanom s troškovnom učinkovitošću, izraženi kao utvrđeni jedinični trošak (u realnim vrijednostima u cijenama iz 2022.)	38,15 EUR	37,42 EUR	36,94 EUR	36,92 EUR	36,48 EUR	35,27 EUR	33,71 EUR